

Titulació	Tipus	Curs
Logopèdia	OB	3

Professor/a de contacte

Nom: Ingrid Fontanals Muñoz

Correu electrònic: ingrid.fontanals@uab.cat

Equip docent

Berta Pascual Sedano

Joan Martí Fàbregas

Laura Auge Domenech

Javier Pagonabarraga Mora

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

Es recomenable haver cursat Neurologia del llenguatge de 2n

Objectius

El temari inclou les principals malalties neurodegeneratives que determinen trastorns cognitius i del llenguatge tant en població infantil com adulta i prepara als alumnes per a l'estudi sistemàtic de la patologia del llenguatge i els trastorns neuropsicològics originats per aquests malalties neurodegeneratives si que inclouen fonamentalment les demències i la malaltia de pàrkinson i parkinsonismes, s'han inclòs altres processos neurològics d'interès per a l'alumne que poden implicar afectació de la cognició, el llenguatge i/o la parla com ictus, epilèpsia, esclerosi múltiple i tce entre d'altres.

En altres assignatures del Grau de Logopèdia s'aprofundeix en aspectes específics de la rehabilitació de trastorns de llenguatge, la parla i la deglució: Neurologia del Llenguatge (101.710), Disfàgia i trastorns relacionats (101.712), Innovació tecnològica aplicada (101.694), Pràcticum III (101.696).

En acabar l'assignatura es pretén que l'alumne / a sigui capaç d'identificar les principals característiques de les malalties neurodegeneratives que poden cursar amb problemes del llenguatge i / o de la parla, així com d'avaluar aquests trastorns i de plantejar una intervenció adequada. També haurà de ser conscient de les implicacions familiars i socials d'aquest tipus de trastorns i de la necessitat d'un abordatge multidisciplinari

Per altra banda, es dotarà també a l'alumne d'eines tant per la detecció de la patologia, per a la interpretació de poroves diagnòstiques i per a la intervenció de les patologies logopèdiques associades o derivades de les malalties incloses al temari

Resultats d'aprenentatge

1. CM13 (Competència) Valorar la utilitat de les principals tècniques d'avaluació i diagnòstic de les alteracions logopèdiques d'origen neurològic i ser capaç d'interpretar-ne els resultats.
2. KM25 (Coneixement) Explicar la base teòrica de les tècniques de rehabilitació de les alteracions de la parla, el llenguatge i la deglució d'origen neurològic.
3. KM26 (Coneixement) Explicar l'origen i les característiques de les alteracions del llenguatge, la parla i la deglució ocasionades per dany cerebral.
4. KM27 (Coneixement) Descriure els aspectes de la rehabilitació de les alteracions de la parla, el llenguatge i la deglució que requereixen la intervenció conjunta de professionals de diverses disciplines (neurologia, fisioteràpia, psicologia, etc.).
5. SM22 (Habilitat) Fer servir les tècniques d'exploració més adequades per diagnosticar i emetre un pronòstic d'evolució de les alteracions del llenguatge, la parla i la deglució d'origen neurològic.
6. SM23 (Habilitat) Emprar els recursos i les fonts d'informació per obtenir informació rellevant sobre els trastorns adquirits.
7. SM24 (Habilitat) Dissenyar un pla d'intervenció logopèdica de diferents casos pràctics deguts a trastorns adquirits o a alteracions en la deglució.
8. SM25 (Habilitat) Elaborar un informe diagnòstic i pla terapèutic a partir de les dades obtingudes en una exploració neurològica.

Continguts

a) Teoria mèdica de les demències i malalties degeneratives

I. Malaltia d'Alzheimer i altres demències

II. Malaltia de Parkinson

III. Parkinsonismes: atròfia multisistèmica, paràlisi supranuclear progressiva, i degeneració corticobasal

IV. Traumatismes crani-encefàlics i estats de la consciència

V. Ictus

VI. Malalties neuromusculars

VII. Esclerosi múltiple

VIII. Atàxies, corees i síndrome de Tourette

b) Teoria de la rehabilitació logopèdica de les demències i malalties degeneratives

I. El pacient amb demència o malaltia neurodegenerativa: canvi en la seva vida i entorn, primera visita: recollida d'informació. Valoració.

II. El llenguatge en la tercera edat

III. Teoria de la rehabilitació dels processos estudiats en teoria mèdica de les malalties degeneratives i demències:

1. Malaltia d'Alzheimer i altres demències
2. Malaltia de Parkinson
3. Parkinsonismes: atròfia multisistèmica, paràlisi supranuclear progressiva, i degeneració corticobasal
4. Traumatismes crani-encefàlics i estats de la consciència
5. Ictus
6. Malalties neuromusculars
7. Esclerosi múltiple
8. Atàxies, corees i síndrome de Tourette
9. Epilèpsia, encefalopaties progressives i infeccions del SNC
10. Altres patologies significatives

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	42	1,68	KM25, KM26, KM27, SM24
Pràctiques	20	0,8	SM22, SM24, SM25
Seminaris	6	0,24	CM13, SM22, SM23, SM24
Tipus: Autònomes			
Estudi de casos clínic	30	1,2	CM13, SM23, SM24, SM25
Estudi personal i treball en equip	100	4	KM25, KM26, KM27, SM22, SM23, SM24, SM25
Lectura crítica de evidències científiques	22,5	0,9	CM13, KM26, KM27, SM23

L'assignatura consta de dues parts, teòrica i pràctica:

Part teòrica (80%)

- a) Teoria mèdica de les demències i malalties degeneratives. Consistent en classes teòriques (40%).
- b) Teoria de la rehabilitació logopèdica de les demències i malalties degeneratives. L'alumnat treballarà els continguts de l'assignatura a partir de casos clínics (40%).

Part pràctica (20%)

Observació directa de pacients del dispensari de l'Escola de Patologia del Llenguatge (EPL) de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes compleixin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
EV1 Part mèdica (test)	40	2,5	0,1	KM25, KM26, KM27
EV2a Part rehabilitadora (test)	30	1	0,04	KM25, KM27
EV2b Part rehabilitadora (Estudi de casos)	10	1	0,04	CM13, SM23, SM24, SM25
EV3 Part pràctica	20	0	0	SM22, SM23, SM24, SM25

Els alumnes se'ls avaluarà mitjançant un exàmen teòric tipus test i un treball pràctic.

Qualificació final

S'obtindrà de la mitjana ponderada entre les qualificacions de les tres parts de la assignatura: les dues parts teòriques (mèdica i rehabilitació) i la part pràctica d'acord amb la següent proporció:

- . 40% teoria mèdica de les demències i malalties degeneratives (EV1). Primer període avaluatiu
- . 40% teoria de la rehabilitació logopèdica de les malalties degeneratives i demències (EV2). Segon període avaluatiu
- . 20% pràctica (EV3). Primer o segon període avaluatiu en funció del grup de pràctiques

Les evidències 1 i 2 seran presencials i escrites, mitjançant una prova tipus test. L'evidència 3 serà presencial i escrita mitjançant l'anàlisi d'un cas pràctic

Totes les proves són de caràcter individual.

Cal superar (amb una nota de 5 o més punts) cadascuna de les tres parts per separat per tal d'obtenir la nota final de l'assignatura.

Es considerarà assignatura superada si la mitjana ponderada de les tres parts és de 5 o més punts

En cas de suspendre alguna/es de les parts, la recuperació es farà només de les parts no superades i es guardarà la resta de qualificacions per a fer la mitjana ponderada posterior.

Es considerarà alumne/a NO AVALUABLE quan NO hagi lliurat evidències d'aprenentatge per un pes mínim del 40%.

RECUPERACIÓ

Per poder optar a la recuperació cal haver estat avaluat en un mínim de 2/3 de la nota final.

No es preveu que l'alumnat de 2ª o posterior matrícula s'avalui mitjançant una única prova de síntesi no recuperable

En cas que l'estudiant tingui dificultats per entendre els enunciats de les proves escrites en català (p.ex., per ser estudiant d'intercanvi, etc.) pot demanar la prova en castellà sempre que ho faci abans de la setmana 4 per escrit a la coordinació de l'assignatura.

<https://www.uab.cat/web/estudiar/graus/graus/avaluacions-1345722525858.html>.

Bibliografia

- Aguilar i Casacuberta, Montserrat. Cuidar en casa a personas mayores con dependència. Diputació de Barcelona. ISBN 978-84-9803-004-4
- Bastida & Debes de Yela. Las demencias y la enfermedad de Alzheimer: una aproximación práctica e interdisciplinar. Editorial ISEP, 2004.
- Fejerman. Neurología pediátrica Editorial Médica Panamericana, 2007.
- Juncos, O.Barcelona: Lenguaje y envejecimiento. Bases para la intervención. Masson.1998
- Korczyn, AD. Vascular parkinsonism-characteristics, pathogenesis and treatment. Nature Reviews Neurology 2015; 11(6):319-26
- Lopez-Sendón JL, Men MA, de Yébenes, JG. Drug-induced parkinsonism in the elderly: incidence, management and prevention. Drugs & Aging 2012; 29:105-118
- Luria. Fundamentos de neurolingüística .Editorial Toray-Mason ,1980
- Martínez-Fernández R, Gasca-Salas C, Sánchez-Ferro A, Obeso JA. Actualización en la enfermedad de Parkinson. Revista Medicina Clínica Las Condes 2016; 27(3) 363-379.
- Martínez-Sánchez F, Meilán JJ, Carro J, Gómez Íñiguez C, Millian-Morell L, Pujante Valverde IM, López-Alburquerque T, López DE. Speech rate in Parkinson's disease: A controlled study. Neurologia. 2016 Sep;31(7):466-72.
- Meilán y Criado Gutiérrez, 2017 . Enfermedad de Alzheimer y otras demencias neurodegenerativas: aspectos psicosociales.
- Neurología pediátrica .Natalio Fejerman. Editorial Panamericana, 2007
- Peña-Casanova. Neurología de la conducta y neuropsicología . Editorial Médica Panamericana, 2007.
- Respondek G, Stamelou M, Kurz C et al. The phenotypic spectrum of progressive supranuclear palsy: a retrospective multicenter study of 100 definite cases. Movement Disorders 2014; 29: 1758-66
- Stamelou M. Bhatia KP. Atypical parkinsonism: diagnosis and treatment. Neurologic Clinics 2015;33:39-56
- Victor & Adams. Principios de neurologia. 10ª edición, 2017.
- Manual del cuidador de enfermos de Alzheimer. VVAA. Ed. Mad, SL. 2005.
- Weiner & Klajn López. Manual de enfermedad de Alzheimer y otras demencias. Editorial Médica Panamericana, 2010
- Weiner & Lipton. Masson, 2005. Demencias: investigación, diagnóstico y tratamiento.
- Zarranz. Neurología. 6ª edición, 2018.
- Praxias bucofonatorias - Logopedia - logopedaencasa.es. (2017). logopedaencasa,

- <http://www.logopedaencasa.es/ejercicios/praxias-bucofonatorias/>

* En negreta la bibliografia més representativa

Programari

no aplicable

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(PAUL) Pràctiques d'aula	11	Català/Espanyol	primer quadrimestre	matí-mixt
(PAUL) Pràctiques d'aula	12	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(SCC) Seminaris de casos clínics	111	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(SCC) Seminaris de casos clínics	112	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(SCC) Seminaris de casos clínics	113	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(SCC) Seminaris de casos clínics	114	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(SCC) Seminaris de casos clínics	115	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	1	Català/Espanyol	primer quadrimestre	matí-mixt